

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske dežele:**
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrletno . . . K 6-80
mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se plačuje od četrstopenjske petit vrste po 12 h, za večkrat natis primeren popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 115.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 24. maja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Štajerska finančna uprava.

Finančni deželni ravnatelj baron Mensi je stopil o Binkošti v pokoj ter oddal vodstvo finančne uprave na Štajerskem dr. Pilz-u pl. Wernhof-u. Ob tej priliki je umestna kratka bilanca o narodnostnem stanju finančnega uradništva na Štajerskem deloma v svrhu statistike, še bolj pa v poduk in vednost našim državnim poslancem ter novemu finančnemu ravnatelju, ki od podrejenih mu činiteljev gotovo ne bo pravilno in resnično obveščen o gorostasnih krivicah, ki jih Slovencem povzroča germanizatorični sistem v finančni upravi.

Polagoma minevajo časi, ko smo krotki Slovenci zahtevali uradnikov, ki tudi slovenščino za silo lomijo. Se se šopirjo različni kurzovci po slovenski zemlji v napotje domačinom in v prospeh umetnega nemštva po naših trgih in mestih, a njihovo žitje mora biti le še vprašanje časa. Nemški sistem mora pasti in na mesto umirajočega nemškega birokratizma mora v naše državne urade priplivati sveži veter pravega demokratizma, na mesto osornega nemškega uradnika mora prej ali slej stopiti ljudski, slovenski uradnik.

Kako daleč smo še do tega cilja v finančni upravi, naj kaže sledeča tabela, ki smo jo sestavili iz podatkov uradnega šematizma za l. 1910.

Vrsta uslužbencev	Nemci	Slovenci	Skupaj
konceptni uradniki (juristi)	133	1	134
zemljemerci	42	2	44
računski uradniki	66	4	70
carinski uradniki	22	—	22
davčni in blag. uradniki	375	88	463
finančne straže uradniki	20	3	23
pisarniški in vsi drugi uradniki	26	2	28
finančni stražniki	169	36	205
uradni slugi	79	13	92
pisarniški oficijanti	67	9	76
davčni iztirjalci	53	17	70
vsega osebja skupaj . .	1052	175	1227

Te številke kriče do neba. Če upoštevamo, da je tretjina prebivalstva na Štajerskem slovenska, tako bi moralo biti vsaj 400 slovenskih uslužbencev, imamo jih pa komaj 175! Tukaj naj bi zastavila »Slov. Gospodar« in »Kmečka zveza« svoj mogočni upliv

ter izposlovala pravičen narodnostni ključ, po katerem bi lahko še 225 slovenskih kmečkih sinov prišlo v državno službo, ne pa, da hujska kmečki stan proti uradništvu.

Po gornji tabeli je med konceptnimi uradniki samo en Slovenec, t. j. dr. Povalej, ki pa mora službovati v Brucku ob Muri. Izmed zemljemercev sta samo Bicek v Celju in Verbič v Konjicah. Štirje računski uradniki — Slovenci službujejo v Gradcu. Med carinskimi uradniki v Mariboru, Gradcu in Brucku ni nobenega Slovenca. Izmed 88 slov. davčnih uradnikov in v VIII. činovnem razredu nobeden; slov. davkarjev je 20, od katerih pa petorica služi med Nemci in sicer Dolinšek v Feldbachu, Klopčič v Gradcu, Postrušnik v Schladmingu, Tobias v Marjinem Celju in Knez v Voitsbergu. Slovenskih davčnih oficialov je 25, a štirje od teh so istotako na Gor. Štajerskem. Izmed 37 slov. davčnih asistentov službujeta dva med Nemci. Davčnih praktikantov je izmed 30 samo pet Slovencev. Slov. uradniki finančne straže so Pristolič v Ptuj, Voh v Celju in Voršič v Šmarju. Dva slovenska pisarniška uradnika službujeta v Gradcu.

Prva naloga naše državnoborske delegacije bi za sedaj bila, da nemudoma izposluje premeščenje v domovino vseh na Gornjem Štajerskem — razven v Gradcu — nameščenih slov. uradnikov, nadalje pa, da zadobi obvezne garancije, da se bo finančna uprava na Štajerskem pri vsprejemu praktikantov v bodoče strogo ravnala po narodnostnem razmerju, tako, da bo vsak tretji praktikant Slovenec, oziroma da preskrbi finančna uprava v vseh strokah zadostno število sloven. uradnikov potonf premeščenja iz Kranjskega. Ako vsi naši poslanci te samoobsebi umevne naloge ne morejo ali nečejo izvršiti, tako moramo pač resno dvomiti o njihovem narodnem delovanju ter domnevati, da jim je nemškutarski značaj naših državnih uradov bolj pri srcu, kakor pa kruh 225 im Slovincem.

Protestni shod na Polzeli.

Na Polzeli, 23. maja.

Nemški »Schulverein« je stegnil svoje zmajeve kremplje tudi tod sem, da okuži s svojim strupom i Savinsko dolino. Pravočasno smo izvedeli za njih nakane ter sklenili — združeni, brez razlike strank — skupno delati z vsemi močmi proti temu, da se ta atentat na našo narodno lastnino in na naše najsvečnejše svetinje ne izvrši. S tukajšnjim župnikom smo stopili v eno trdno vrsto, da razbijemo in uničimo

v povelju, kar bi rodila vsenemška, židovsko-protestantska zmija. Strinjal se je župnik s tem, da postimo vsako strankarstvo na strani in da združeni preženemo te pogubonosne sence, ki so jele strašiti pri nas. In tako smo določili, da skličemo — združeni — velik, vsesavinski protestni shod, ki naj bi bil nekak stari slovenski tabor cele doline in to — **sporazumno — 29. t. m.** Poročalo se je na merodajne strani in priprave so bile v teku, da bi res inpozantnost in mogočni jek tega shoda priril do src slehernega Slovenca in do ušes slehernega onih, ki tega jeka ne bi bili veseli. — Pa, mi smo delali in pripravljali za 29. t. m., a v Mariboru so proti volji združenih Polzelanov napovedali shod kar na svojo pest in na 22. t. m. To je storila Sl. K. Z. sporazumno z »Nar. Stražo« ter tako razbila trdno falango, ki se je že tesno zvezala. — (To smo omenili v pojasnilo slov. javnosti, da bo resnično informirana.)

Shod se je vendar vršil ob veliki, za Polzelo res častni udeležbi domačih mož in žen, ki so z navdušenjem manifestirali za slovensko šolo ter z najodločnejšo protestno resolucijo soglasno zavrnilo u-siljivce ter jim mogočno zaklicali: roke proč od naših narodnih svetinj, roke proč od največjega našega zaklada naše de-e, roke proč od naše slovenske zemlje, ker tuji ste tu in nimate pravice stegati svojih krempljev po tem, kar ni vaše! Tod je slovenska zemlja, tod smo mi gospodarji! Živelimo smo brez vas preje srečno in zadovoljno, še srečnejše in mirneje pa v bodoče, če izginete nazaj tja, odkoder so vas poslali delat zgago, nemir in sejat narodnostni prepir.

Zašumelo je po dvorani kot ob najsilnejšem pišu tam v — tevtonskih gozdih — živel slovenska šola, proč s ponemčevalnico in schulvereinsko raznarodovalnico! Schulvereina ne maramo, ne njegove šole!

Živel zavedni kmeti! Polzela je bila, je, in ostane slovenska!

Slovanska razstava v Pragi

V Pragi, dne 20. maja 1910.

Znani češki kulturni delavec F. A. Šubert je priobčil pod tem naslovom v »Nar. Politiki« sestavek, v katerem opozarja na vprašanje slovanske razstave, ki je bila že sklenjena; razstava bi se naj bila vršila v Petrogradu ali v Moskvi, češki odsek slovanskega odbora je že leta 1908 izdelal načrt, ruska vlada je bila pripravljena žrtvovati milijon rubljev za priprave, toda cela stvar, za slovanstvo tako važna, je na Ruskem zaspala. Dasi to vprašanje ni na oficijelnem programu slovanskega shoda v Sofiji, vendar

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Pepica se je zamudila zunaj in se je vrnila še le po očetovem odhodu. Nalašč je zavlekla svoje opravke, zakaj vedela je, da bo treba priboriti očeta za popoldanski izlet, in poverila je to nalogo mamici. Čim dalje je bila znana z Vejvaro, tem neprijetnejše so jo zadevale očetove besede o neprisotnem Vejvari, čeprav je vedela, da prihaja vse to le iz pljuč in ne iz srca, kakor je mati večkrat rekla. Toda ni hotela tega poslušati in če je bilo le mogoče, se je umaknila. Vzbudilo se je v nji nenadoma, kar se vzbuja v vsakem takem slučaju, v vsaki rodbini. — Imela je neizrečeno rada svoje stariše, posebno napram materi je kazala ono prirojeno otroško udanost, kakor skoro vse hčere, ki imajo v materah najmočnejšo oporo, toda v teku časa je stopala vedno bolj in bolj na stran Vejvarovo, tudi v slučajih, ki se niso tikali samo srca in ljubezenskih razmer. Do sedaj se še ni popolnoma nič vedelo, kdaj jo Vejvara vzame — Pepica si sama ni postavila roka in tudi ni o tem premišljevala; vedela je, da je to do sedaj nemogoče zaradi skromne, nesamostojne Vejvarove službe. Šla bi sicer z njim makar takoj jutri, vendar je imela zopet nekaj negotov strah pred nečim neznanim, skrivnostnim, zagonetnim. To je bilo tako lepo, kakor je ravno bilo in če bi ne bilo včasih sitnih očetovih opazk, bi morda niti ne pomislila, da se to nekoč spremeni, da bo konec temu. Toda vkljub vsem tem negotovim, sedaj hrepečim, sedaj zopet bojazljivim čutom dekliskega srca, se je vzbujala v njej vedno mogočnejše zavest, da bo nekoč,

združena z Vejvaro predstavljala lastno skupnost, zvezo poleg zveze svojih starišev, rodbino poleg rodbine, popolnoma samostojno, da se bo opirala na Vejvaro — in ta bodoči položaj je pognal korenino že sedaj. V tej pošteni rodbini se ni nikdar pojavila priložnost, da bi nastopila nekako osvojevalno — toda nje »nezavedna zavest« o bodoči zvezi z Vejvaro se je spojila v njenih mislih v te besede: Vejvara in jaz.

Vrnila se je domov in je dobila mater, ko je ravno pripravljala obed. Pogledala jo je in iz njenega obraza je brala, da je vse v redu. In mati, ki je razumela nemo hčerino vprašanje, je odgovorila:

»Imela sem boj z očetom, drago dete, vendar je sedaj že vse dobro. Naš oče na vse pozabi. Pravzaprav je to tako: dokler sedi na toplem pri pivu, bi se vozil po celem svetu, makar do Pariza, toda ko pride čas —! No, le tiho bodi, pojdemo v Liško, pojdemo!«

Pepica je poljubila materi roko in je rekla polglasno:

»Da se oče vselej tako brani...«

Potem je šla v sobo, da se je preoblekla.

Gospa Kondelikova je šla za hčerko; Pepičine besede so ji bile povod, da nekaj reče, kar ji je bilo že davno na jeziku in k čemur se ni mogla odločiti. Danes se je to samo ponudilo. Skrbno je zaprla za seboj kuhinjska vrata — take stvari niso za Katinke.

»Molči, dekle,« je govorila s pritajenim glasom, »Pojdemo v Liško, — in to je glavna stvar. A če se oče malo brani — bože, dekle, ko bi vedela, kake težave imajo v drugih rodbinah! Oče hoče vdobno živeti, to je vse. In pa še nekaj ti povem, Pepica. Ako bi se Vejvara izrazil, veruj mi, da bi bil oče takoj drugačen...«

Pepica je odpenjala klobuk, položila ga je na škrinjo in je pogledala mater.

»O čemu naj se izrazi, mamica, o čemu?«

Gospa Kondelikova je pobrala s plašča hčerinega nit, katere pa pravzaprav še bilo ni, ogibala se je hčerinih pogledov in je nadaljevala:

»O čemu neki, dete! No, da te ima rad, da te bo...!«

»Ampak to vendar vsak vidi, mamica,« je odgovorila Pepica s trdnim prepričanjem, »tega ni treba praviti.«

»Vem, hčerka,« je rekla gospa, »vem to! Sicer bi ne pustila, da bi hodil Vejvara k nam, in sploh bi ne bilo ničesar. Vendar so stvari, ki se razumejo same od sebe, pa se vseeno pove, in to je, ako ima mlad mož rad dekleta. In če bi prišel torej gospod Vejvara in rekel: oče, mati, jaz imam vašo hčerko rad in vas prosim, da mi jo date — veš, Pepica, takoj bi bila stvar vsa drugačna. Oče bi videl, da misli resno, in kar dela sedaj radovoljno, bi delal potem iz dolžnosti. Potem bi ne bil gospod Vejvara samo snubač, ampak ženin. To je razloček, ljubo dete!«

Pepica je ravnala plašček in ni odgovorila. Mati jo je gledala nekaj časa in je hitela k cilju.

»Vidiš, Pepica, morda si gospod Vejvara ne upa, morda se boji odgovora, čeprav bi lahko videl, kako ga imamo radi. Lahko bi torej sama pri priložnosti...«

Gospa Kondelikova je umolknila in Pepica je vprašala:

»Kaj bi lahko, mamica?«

»No, ako tako skupaj govorita — in si kaj pripovedujeta, kadar gresta pred nama ali za nama — lahko ti mu rekla: Gospod Vejvara, ako mislite z menoj resno, povejte to starišem in bodite prepričani, da dobite dovoljen odgovor. — Glej, Pepica, danes je ravno leto, odkar sta se spoznala, to je lep čas, da se zaljubljenec razmisli in lahko bi ga malo spodbudila in osrčila, veš? Potem bi videla, da bi oče —«

Gospa Kondelikova se je izgovarjala z očetom, toda pravzaprav je bila ona sama, ki je srčno želela,

se bodo morali zastopniki slovanskih narodov tudi njim pečati, ker je prilika najugodnejša. Treba bo določiti, kedar in kje se ima razstava vršiti. Če se sklepe, da na Ruskem, potem začnejo Čehi že letos s pripravami za svoj oddelek. Če bi se pa pokazalo, da so ruska tla za to neugodna — gre za udeležbo Poljakov — potem meni pisatelj, da bi morali češki odposlanci na sofijskem shodu predlagati, naj se vrši slovanska razstava l. 1913 v Pragi ter si obenem izposlovati pooblaščenje, da začno Čehi takoj s pripravami po programu, ki je za to razstavo že davno določen.

V Pragi so se dosedaj vse velike razstave posrečile, ljudstvo iz cele kraljevine in sosednih dežel je že zanje vzgajeno in živo zainteresovano, ter si jih naravnost želi. (Narodno-gospodarska razstava je postala že redna vsakoletna prireditev; op. dop.) Zato tudi občina in občinstvo razstave vsestransko podpirajo. Do l. 1913 se ne vrši v Pragi nobena velika razstava, tako da bi se ne bilo bati konkurence slovanski razstavi. Praga ima v prirejanju razstav že izkušnosti ter dobre zveze z vsemi slovanskimi središči. Kake preporne točke tukaj ni, kakor n. pr. na Ruskem. Po programu slovanske razstave priredi vsak slovanski narod svojo narodno razstavo doma (zaradi boljše in temeljitejše priprave) ter prenese z nje najvažnejše predmete do skupne razstave slovanske. Hrvatje se itak že pripravljajo na svojo narodopisno razstavo; pa tudi pri Čehih bi lahko ta posebna priprava odpadla, ker imajo že iz prejšnjih razstav, zlasti iz narodopisne l. 1895 pregled vseh stvari, ki bi jih v slovanski razstavi razložili.

Zaradi malega razstavišča bi bilo treba program nekoliko omejiti, kar bi bilo pa le v prid stvari, ker bi imela razstava bolj slovanski narodni značaj, če bi bilo v njej osredotočeno res le vse najvažnejše. H koncu svojega sestavka izraža pisatelj prepričanje, da bi Čehi, če se jim naloži prireditev cele razstave, z navdušenjem začeli s pripravami ter skušali upravičiti zaupanje drugih slovanskih narodov. Podajemo ta članek, ker je stvar, o kateri razpravlja, res eminentnega pomena. Za vseslovansko solidarnost je potrebno predvsem medsebojno spoznavanje posameznih slovanskih narodov. Najkrasnejša in najuspešnejše sredstvo za to bi bila pač taka skupna slovanska razstava in važno je pri tem kajpada tudi vprašanje, kedar in kje se naj vrši.

Politična kronika.

OBSTRUKCIJA V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Koncem minulega leta so se vršili v Gradcu dogovori med namestnikom grofom Claryjem in slov. kler. posl. Robičem in dr. Korošcem dogovori glede delazmožnosti štaj. deželnega zbora. »Straža« ni o teh dogovorih poročala niti besedice. Je menda še za »oficijelno« pot v Kanoso nekoliko prezgodaj; v bivšem Ježovnikovem okraju so državnozborske volitve — in dobro je, če še g. prof. Verstovšek nekoliko postavlja z »odločnim« bojem kmečke zveze za pravice slov. naroda v Gradcu. Ta tajna pogajanja v Gradcu pa so znova dokaz za poštenost klerikalne politike. Koliko je še ljudi na Sp. Štajerju, ki takim narodnim »vodjem« zaupajo? Dejstvo teh tajnih pogajanj v Gradcu tudi najlepše osvetljuje vrednost in resničnost tistih člankov v »Slov. Gosp.« in »Straži«, v katerih se nas napada zaradi naše žalibog zelo opravičene kritike klerikalnega »obstruiranja«.

da bi Vejvara »odločno povedal«. Bila je trdno prepričana, da misli Vejvara resno, toda če bi »povedal«, bi bilo popolnoma gotovo. In pa ves ta prizor! Hrepenela je po trenutku, ko bi mogla Vejvaru odkritosrčno stisniti roko, ko bi mu mogla s tresočim glasom odgovoriti: da, dava vam jo! In slavili bi zaroko — kako bi bilo to ginljivo! Imela je edino hčer in srčno je želela, da bi jo oddala od doma po vseh teh ginljivih šegah, ki so v navadi pri dobrih rodbinah.

Po poslednjih materinih besedah je oblila Pepico rdečica po vsem obrazu. Ustna je imela trdno stisnjena, kakor da bi hotela zagraditi pot besedam, ki jih je že hotela spregovoriti. In ko je mati umolknila, je Pepica čutila, da čaka na njen odgovor. Molk ji je bil že mučen in naglo je izbruhnila:

»Ne, mamica, tega ne zahtevaj od mene. Vejvari ne bom rekla ničesar o tem — ne bi spravila tega iz sebe. Dobro vem, da me ima — gospod Vejvara — rad — toda spodbuditi ga ne morem k ničemu. Mamica, mene bi pri tem dušilo! To bi se zdelo ravno tako, kakor da bi bežala od doma ali kakor da bi se me hoteli otresti — ali kakor da bi ga hoteli vloviti. Ne zahtevaj tega od mene, mamica!«

Gospa Kondelikova je skoro osupnila, tako odločno je govorila hči. Takih besed še ni nikdar slišala od nje. Glej, gospa Kondelikova še sama ni slutila, kako resno misli o tem hčerka. Skoro vstrašena se je teh besed, iz katerih se je na koncu oglašal skoro jok. Čudovito, kako je to znanje spremenilo Pepico, drugače tako tiho in potrpežljivo. Glej, glej — kako ji to neizkušeno, nevedno dete naglo odpira oči — njej, modri materi ki se ji je zdelo, da si je vse do dobrega premislila in prišla k najboljšemu koncu. Skoro sramovala se je pred hčerko. Glej, ona ima tudi svoje mnenje, in gospa Kondelikova je morala sama sebi pripoznati — po tako naravnem potu do tega privedena — da je to pravo. In hitela je, da bi po-

ČEŠKI AGRARCI K JEZIKOVNEMU VPRAŠANJU.

Včeraj se je vršila v Pragi seja razširjenega glavnega odbora češke agrarne stranke, v kateri se je imelo odločiti, ali se češki agrarci udeležijo vladinih jezikovnih konferenc ali ne in se se je imela odločiti usoda Bukvajevega okvirnega jezikovnega zakona. Po dolgi debati se je sklenilo, da se postavijo češki agrarci na stališče, da bodo dali v tem vprašanju inicijativo in bodo skušali rešiti jezikovno vprašanje skupno z ostalimi slovanskimi poslanci. Potemtakem ne bode došlo samo do nameravane nemško-češke jezikovne konference, temveč do posvetovanja, katerega se bodo udeležili vsi avstrijski narodi in na katerem bode tudi govora o Bukvajem okvirnem jezikovnem zakonu za celo državo.

PARLAMENTARNE NOVICE.

Odsek za državne nastavitve je priredil včeraj anketo o vprašanju službene pragmatike; udeležili so se zastopniki vseh kategorij državnega uradništva. Zaradi ozkega prostora ne moremo za danes o tej anketi obširno poročati — ali dala je drž. zbornici za posvetovanje o službini pragmatiki mnogo dragocenega materiala. — V novi državnozborski poslovnik nameravajo sprejeti ostrejša določila glede varstva časti, takih oseb, ki se jih v parlamentu napada, a se istotam ne morejo braniti. To določilo bi pomenjalo poostrenje disciplinarne moči predsedstva. Nadalje se bode predlagalo paušaliranje dijet in pa prosta vožnja za poslance po vseh železnica in parobrodih.

HRVAŠKI SABOR

se je najbrže sinoči odgodil do jeseni. Včerajšnja seja je bila zelo burna. Na dnevnem redu je bilo čitanje skupnih ogersko-hrvaških zakonov, katere je sklenil ogerski državni zbor, a jih mora glasom ogersko-hrvatske nagodbe vzeti na znanje tudi hrvatski sabor. Doslej se je pri tem čitanju opozicija navadno odstranila, včeraj pa je došlo do zelo burnih debat. Poslanec Supilo se je postavil na stališče, da ne gre, da bi hrvaški sabor vzel sedaj mirno na znanje zakone, proti katerim so se hrvaški poslanci v Budimpešti z vso silo borili. Koaliciji je bilo to očitje zelo mučno — ali vsled pakta z vlado je morala vgrizniti v kisl jabelko. — Koncem seje so se tudi izvolili delegati za skupni državni zbor v Budimpešti, sami koalicijski kandidati. Po dolgem času so bili tudi enkrat med delegati izvoljeni sekcijski načelniki.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Prihodnji teden se prično med Avstro-Ogersko in Srbijo pogajanja glede trgovinske pogodbe.

Bulgarska brzojavna agentura javlja vočigled poročilom nekaterih turških listov, da pride na vseslovanskem kongresu tudi na dnevi red macedonsko vprašanje, da se to ne bode zgodilo. Kongres se bode bavil izključno s kulturnimi vprašanji.

Volitve v španski senat so prinesle liberalcem popolno zmago nad konservativci, republikanci in raznimi manjšimi skupinami.

Seja Saveza juž. Slavena se vrši v petek na Dunaju. Na 20. maja sklicana seja ni bila sklepna.

V Belgiji so se vršile minulo nedeljo volitve v parlament. Volilo se je novo polovico poslancev, to je 85. Od teh je bilo doslej 50 klerikalcev, 23 liberalcev in 12 socialistov. Sedaj je pa bilo izvoljenih 49 klerikalcev, 23 liberalcev in 13 socialistov. Klerikalna večina v parlamentu, ki je doslej znašala 8 glasov, bo znašala odslej le 7. Klerikalci ležejo v Belgiji navzlic temu, da so celo državo popolnoma počrnil, stalno navzdol.

pravila neljubi vtis.

»No, vidiš, dete, ti me nisi dobro razumela. Torej dobro, ne reci ničesar gospodu Vejvari, ničesar. Da bi se hoteli tebe odkrižati? Loviti ženina? Ne, Pepica, tega nisem mislila. Vse polagam v božje roke in dobro se bo končalo. In če boš ostala pri tem, Pepica, more imeti spoštovanje do tebe. Torej, dete, sleci se in pojdi rezat rezance ...«

In Pepica je šla in je rezala rezance.

Drugače je minilo poludne pri Kondelikovih kakor vsako nedeljo. Mojster se je vrnil domov izborne volje. Bil je na Mali strani*, gori pri Mihalku — Čudno, da ni postal čmeren, ko je prišel točno ob dveh Vejvara in ni mu rekel niti ene besedice. Morda je bila to posledica kratkega razgovora, ki ga je imela z njim gospa Kondelikova po obedu v spalnici. In niti tri ni bila ura, ko je odhajala cela karavana skozi poslednja vyšehradška vrata po poti proti Pankracu (praško predmestje). Gospod Kondelik ni niti mislil, da bo tako lahko hodil. In vendar je pisikal precej oster veter.

»To je dan, stari,« je govorčila gospa, ki se je opirala prav nalahno na možjevo ramo, »to je krasen dan!«

»Saj ponoči bi ne šel z vami tja,« je odgovoril mojster. »To je vendar lep kos pota, in ko bi se Vejvara prej izmisli, bi lahko povabil celo svojo komisijo k nam.«

»Tega pa ravno ni hotel, stari,« je pojasnjevala gospa, »kar je tudi popolnoma prav. Pridemo skupaj kakor po naključju, veš? Dokler ni vse popolnoma dognano (v češčini: dokler ni roka v rokavu) ne

*) Malá Strana je III. praški okraj. pri Lobkovici — privoščil si je tam dve steklenici melniškega vinca z zeleno etiketo, onega dobrega, in žvižgal je veselo.

Razburjenje v Turčiji zaradi dogodkov na Kreti baje stalno narašča. Javljajo se že prostovoljci, ki hočejo odriniti na grško mejo. — Iz narodne skupščine izključeni krečanski poslanci so prosili turško vlado za pomoč. — V Atenah pravijo, da je položaj glede Krete zelo resen in za Grško zelo neugoden.

Dnevna kronika.

Ruski avijatik Popov. Preteklega tedna se je vršilo v Petrogradu mednarodno tekmovanje avijatikov. Pri tem tekmovanju se je osobito proslavil ruski avijatik Popov z Wrightovim aeroplanom. Letel je dve uri in 5 minut in bi se držal še dalje časa, v zraku, ako mu ne bi zmanjkalo bencina. Ako bi svoj let še podaljšal za 12 minut, pa bi potolkel Wrightov svetovni rekord, ki znaša 2 uri 17 minut. Rusko občinstvo je priredilo zmagovitemu avijatiku silne ovacije. Drugi Popov vzlet ni bil tako uspešen; imel je nesrečo z aeroplanom, kateri se mu je razbil in Popov se je le kakor po čudežu rešil; priletevši na zemljo s svojim strtim aeroplanom. — Zanimiv je životopis tega ruskega avijatika. Popov je bil rojen kot sin moskovskega trgovca; dovršil je poljedelsko šolo. Za časa rusko-japonske vojne je bil časnikaški poročevalec; v boju pri Ljao-Janu je bil ranjen na sloviti pokitilovski bateriji, katera je tako uspešno obstreljevala Japonce. Poveljnik baterije je padel in od 60 vojakov sta bila še samo dva neranjena. Da bi vojake ohrabili, so se odločili Popov in dva častnika, da pod prsobranom zajtrkujejo. Pri tem je bil Popov ranjen. Kroglja mu je prebila pljuča. Na usta mu je jela teči kri. Vzel je na to konja in se je neko privlekel do sanitetnega oddelka. — Pred letom dnevi je bil Popov priprosti ribarski delavec na Islandiji. Od tam se je napotil v Pariz, in se je tam spoznal z inženierjem Vanemanom, kateri se je pravljaj, da poleti z zrakoplovom na severni tečaj in je že zgradil zrakoplov. Pri njem se je Popov izučil konstruiranja zrakoplovov vsake vrste. Velja za pametnega in odločnega človeka.

Bojna ladija »Cesar Karol VI.« je še odplula v Buenos Aires, da tam zastopa Avstrijo pri slavnostih ki se vrše ob priliki stoletnice, kar obstoji argentinska republika. Slavnosti se pričnejo dne 4. junija zvečer. V Buenos Aires se je sestavil posebni sprejemni odbor za avstr. pomorščake, kateremu načeljuje Hrvat Peter Mihanovič.

Nemški plagijat Turgenjevovega romana. Nemški književni list »Litter. Echo« prinaša zanimivo odkritje, da je nemški pisatelj Otto Ernst plagiral Turgenjevov roman »Očetje in sinovi« v svoji komediji »Jugend von heute«. Ta komedija je prinesla svoj čas Ernstu znamenit uspeh. Je pa po svojem sujetu in značaju oseb popolnoma vzeta iz Turgenjevovega romana. Spremembe so docela neznatne. Razlika se le opaža v značaju njeg. junaka, Gosslerja, kateri odgovarja Turgenjevovemu Bazarovu. Ernst je Gosslerja zelo nesimpatično naslikal.

Največji akvarij na Nemškem. Javljajo iz Lipskega: V tukajšnjem zoološkem muzeju je bil te dni odprt največji morski in sladkovodni akvarij na Nemškem. V 30 ih velikih posodah je razstavljena fauna Severnega morja in Balta ter fauna nemških jezer.

Spomenik Virchowu. Dne 10. junija t. m. bode odkrit v Berlinu spomenik slavnemu kirurgu Virchowu.

Telesna vzgoja na srednjih šolah. Kot rezultat januarske ankete o telesni vzgoji mladine je izdal sedaj naučni minister grof Stürgkh odlok, v katerem

smemo dajati nobenih vizit. Tako smo vedno na neutralnih tleh ...»

»Rajše bi bil že v Liški,« je pripomnil mojster.

»Še par korakov, pa smo tam, stari, ga je mirila gospa.

Uganila je; mojster se že nekaj let ni ganil pozimi iz Prage, ogledoval je torej zvedavo pokrajino, pokrito čezinčez z belim, mehkim snegom, sopol je vase ostri zrak, ki mu je po jutranjem melnišk. vinu del zelo dobro, in predno je mogel znova zamrmrati, so bili v Liški in stopali v pritlično »dvorano«, kjer je kraljeval oče Janoušek.

Tu je že sedel gospod Vejvara — bratranec Vejvarovega očeta — strgarski mojster, z ženo in z dvema hčerkama. Gospa Kondelikova je v hipu pregledala dekletci — in se je globoko oddahnila. To sta bila dva čmrlja popolnoma mlada, naivno poredna, ki sta imela še daleč pred seboj leta, ko se v ženskah vzbudi presojevanje, ljubosumnost, hudobno prežanje po napakah oseb lastnega spola — jeza zaradi neštevilnih prevar in grenkoba vsled odpadajočega cvetja. Ne, ti mladenki sta bili kakor dve mucki, pred katerimi stoji še celo življenje in katerim se še ni odprla knjiga spoznanja, čemu je žena na svetu.

Kakor sem rekel, gospa Kondelikova se je globoko oddahnila. Zakaj bila je prepričana, da ni varnejšega za srečno življenje nego so kisli pogledi kakih bližnjih sorodnikov, neomoženih babnic, s strupom prevare v duši, z ulogami vohunov, s prizadevanjem po intrigah — skratka starih ljubosumnih žensk.

Stric Vejvara je bil dober mož, iste starosti kakor gospod Kondelik, njegova soproga na pogled prav modra žena in mati. No, gotovo je bila. Gospa Kondelikova je zvedela od Vejvare, da ima »modni saloni«, takoj poleg trgovine svojega soproga, neke na Mali strani.

Dalje sledi.

povdarja potrebo izdatnejšo in splošnejšo gojitev te panoge mladinske vzgoje na srednjih šolah in predpisuje nekatere tozadevne odredbe. Priznava dozdajni razvoj telesne vzgoje in z zadovoljstvom konstatira, da je šola v tozadevnem stremeljenju uživala podporo raznih činiteljev glede prepustitve igrišč, kopališč, in drugače, posebej pa podporo raznih telovadnih, športnih in drugih društev z raznimi prireditvami. Ravnateljstva in učiteljska osebja se pozivljejo skušati odstraniti še one težave, ki so bile dozdaj na potu in pridobivati v to svrhu svojce učencev ter prijatelje zavodov. Odlok opozarja dalje na razne že dozdaj gojene igre in športe, posebno veslanje ter v nekaterih delih države že uvedene telesne vaje. Mrzlejši letni časi in neugodno vreme naj bi telesne vaje učencev ne pretrgali in tudi počitnice bi se naj v tem oziru popolnoma izkoristile. Učiteljstvo srednjih šol se opozarja, naj se telesne vzgoje živahno udeležujejo. Odreja se, dva popoldneva v tednu popolnoma oprostiti pouka in nalog, ne da bi se slednje prestavile na druge dneve. Zmanjševanje dela učencev doma naj bi se nadomestilo z intenzivnejšim šolskim poukom, s skrčenjem predmetov ter števila pismenih nalog. Minister slednjič izjavlja, da je pripravljen telesno vzgojo mladine tudi materijalno podpirati.

Milijonske tatvine francoske nune. »Sestra« Candida (z rodbinskim imenom Foestier) je bila predstojnica največjega dobrotelnega zavoda na Francoskem, zdravilišča za jetične otroke v Ormessonu. Dobivala je od vseh strani od plemenitaških dam ogromna darila za zavod. A ona se s tem ni zadovoljevala. Spustila se je v velikanska špekulacijska podjetja, katerim ni bila kos; milijoni so šli na eni strani v ta podjetja, na drugi pa za klerikalno agitacijo. Nazadnje je začela trgovati z juveli. Za par milijonov jih je vzela od raznih draguljarjev in jih prodajala bogatim plemenitaškam. Sprva se je zadovoljila samo z dobičkom in je draguljarjem plačevala, pozneje pa si je začela pridrževati ves denar. In naenkrat je počila v svet novica, da je vloženihi proti njej polno tožb. Izkazalo se je, da ima dolgovan osem milijonov kron, da je kradla in poneverjala premoženje zavoda itd. V soboto po noči se je ustrelil tajnik zavoda zdravnik dr. Petit. Zapustil je pismo na svojo ženo, v katerem pravi: »Rajši umrem, nego da bi moral biti svedok vseh grozot, za katere vse je odgovorna sestra Kandida. Ona seje smrt in pogubo.« Poglej pisma sta se našla dva svežnja aktov, eden z napisom: »Dokazi za tatvine«, drugi: »dokazi za poneverbe«. »Sestro« Kandido so zaprli. — V »katoliške« kroge je udarila ta novica kot strela iz jasnega. Je namreč zopet dokaz, kako izgleda tista katoliška »dobrotelnost« — od znotraj!

Iz hrvatsko-srbske koalicije. V eksekutivni odbor koalicije je izvoljen izmed saborskih poslancev, ki so bili voljeni v sabor na podlagi pakta med koalicijo in Tomašičem, veletržec Šipuš.

Javnim rednim profesorjem splošnega in hrvatskega državnega prava ter mednarodnega prava na zagrebški univerzi je imenovan dr. Ladislav Polić.

Koncert „Narodne godbe“ se vrši v četrtek na Telovo v „Skalni kleti“ pri Celju. — Začetek ob 4. uri popoldne. Koncert se vrši pri vsakem vremenu.

Štajerske novice.

»Narodni Dnevnik«. Da ustrezemo že mnogokrat izrečeni želji svojih naročnikov in prijateljev zlasti v Savinski, Saleški in Mislinjski dolini ter v bližnji celjski okolici, bomo odslej izdajali list tako zgodaj, da ga bodo mogli dobiti naročniki v spodnji Savinski dolini še isti večer, v gornji Savinski, Saleški in Mislinjski dolini pa zjutraj takoj s prvo pošto. Te ugodnosti ne nudi noben slovenski dnevnik in prosimo zato naše somišljenike in prijatelje, da agitirajo za naš list in ga pridno naročujejo ter inserirajo v njem. List smo tudi v tehničnem oziru tako spopolnili, da gotovo ustreza sedaj tudi razvajanemu okusu. Podpirajte »Narodni Dnevnik« ne le z naročninami, temveč tudi z dopisovanjem; naš edini štajerski slovenski dnevnik mora postati živa slika vsega našega narodnega, kulturnega in gospodarskega življenja. — Opozarjamo na naš humorističen podlistek »Oče Kondelík in ženin Vejvara«, ki je našel med čitajočim občinstvom kar najprijaznejši odziv.

O zaupnem sestanku Narodne stranke v Velenju vedo klerikalci v »Straži« povedati čudovite stvari; seveda so to prazne kombinacije, ki bi naj begale naše ljudi. Mi smo glede klerikalnega pisarjenja popolnoma mirni in hladnokrvni. Dejstvo je, da so klerikalci v državnem in deželnem zboru dokazali svojo popolno nezmožnost in pa tako nedoslednost, da jo obsojajo celo politično nešolani kmetje. **Uspeh klerikalne politike je navzlic velikemu številu klerikalnih mandatov in navzlic veliki moči klerikalizma popolnoma ničev.** To je stvarna podlaga za naš volilni boj. Dejstvo je nadalje, da vlada po celem okraju dobro razpoloženje za volilni boj in klerikalci bodo morali priliti svojemu kipečemu vinu o zmagi precej vode. G. prof. Verstovšek se je povrh tega imel sam priliko prepričati o »navdušenju« za se, je li?

Dr. Verstovšek — klerikalni državnozb. kandidat. »Slovenec« je sicer že v soboto vedel povedati, da je dr. Verstovšek državnozborski kandidat v bivšem Ježovnikovem okraju. Vendar pa se je »ljudska volja« oglasila še-le v nedeljo in gg. duhovniki so na shodih v Vuzenici, Slovenjgradcu in Velenju komandirali vernemu ljudstvu, da mora voliti gosp. prof. Verstovška, ki je nedvomno najboljši zagovornik verskih svetinj ljudstva in strokovnjak v kmečkih stanovskih zadevah, da ne kmašu tacega. Tudi ga je s svojim vspešnim in zaslužnim delovanjem v dežel. zboru dokazal, da je bolje, ako ostane glede držav. zbora — doma.

»Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem« odborniki so se posvetovali v nedeljo, dne 22. t. m. v Celju. Uredili so besedilo resolucijam, sprejetim na zadnjem občnem zboru, določili si načrt nadaljnjega delovanja ter ukrenili potrebno z ozirom na neopravičene napade v »Slov. Gospodarju« in v »Straži«. Sklenilo se je tudi delovati na to, da se priredi v Mariboru počitniški tečaj.

Sestanek predsednikov slovensko-štajerskih okrajnih učiteljskih društev se je vršil v nedeljo, dne 22. t. m. popoldne ob 1. uri v Celju. Bilo je zastopanih 12 društev, največ po predsednikih, druge po namestnikih. Razpravljalo se je vprašanje slov. poslovnega jezika in se je sklenila taktika kako nastopati, da se končno ustreže učiteljskim tozadevnim željam.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo dne 29. maja ob 10. uri predpoldne pri g. Samecu v Arcelinu pri Vojniku, popoldan ob 3. uri pa v Teharjih v gospodinski šoli poučni shod. Predaval bode potovalni učitelj g. Jurančič. Vse čebelarje in tiste, kateri še hočejo postati, uljudno vabi odbor.

Iz Petrovč. Nabralo se je v nabiralniku CMD v gostilni Razboršek, po domače Štriker v Arji vasi K 8.20, pri Ježovniku (po dom. Šantelnu) v Petrovčah pa K 23. — Čast obema narodnima gostilnoma!

Iz Griž jamrajo zadnji čas klerikalci silno veliko o pokvarjenosti napredne mladine. Po krivdi dveh klerikalnih fantov je došlo do tega, da je eden izmed njih res skupil — dasi ne tako hudo kakor vpijejo klerikalci. Ampak kaj ne stori mlad človek v jezi, ako ga jeden drži, drugi pa z vozno ročico po glavi bije — in to za prazen nič in iz strankarskega sovraštva? V naših krogih se ni nikoli odobraval pretepavanja — če pa kdo pride v silobran, mu ne moremo prepovedati, da bi se ne branil. Krivi so vsega skupaj čuki — ki nam ne dajo nikoli miru.

Iz Šoštanj. Začeli ste se marljiveje baviti z razmerami pri tukajšnji sodnji. Evo jednega slučaja, ki tudi kaže, kako se pri tej sodnji ravna z ljudmi. V neki zadevi zaradi grajskih psov je discipliniral dr. Trtnik pričo, ker mu ni vedela nečesa povedati, na 3 dnevni zapor in je že ukazoval odvedbo. Med tem pa se je spomnil, koga ima pred seboj in je kazen opustil. Zakaj je to neenako postopanje? Občinstvo na hodniku se je glasno čudilo...

Iz gornjegrajskega okraja. Tukaj se že več časa klati neki tujec. Pravi, da dela v prid rajhenburške cerkve, ki je ni najbrže še nikdar videl. Razpečava, kažoč lepo razpelo, mašno knjigo in rožni venec, proti 2 kronama are in povzetju 8 K po pošti od neke židovske tvrdke iz Dunaja poslan križ brez knjige in rožnega venca, ki ni vreden niti pet kron. — Savinčani poženite vsakega goljufivega agenta skozi vrata, kupujte in naročujte vaše potrebe pri slovenskih domačih trgovinah in ne boste opeharjeni.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala rodbina Ručigaj iz Bočne pri Gornjemgradu 10 K mesto venca na grob pokojnega g. Dediča. Hvala!

Od Sv. Miklavža pri Ormožu. V mesecu oktobru l. 1908 vršile so se v naši občini občinske volitve; zmagali so takrat z dvetretinsko večino naprednjaki. Klerikalci pod vodstvom kaplana Stuheca so vložili proti volitvam ugovor in c. kr. namestnika je odredila nove volitve za 1. in 2. razred. Te so bile meseca avgusta l. 1909. Z izidom klerikalci zopet niso bili zadovoljni in so zopet rekurirali. Vsled polžev hitrosti naših oblasti se je rekurz vendar rešil začetkom maja, a neugodno za klerikalce. Vlada je potrdila volitve. Tako je v našem občinskem odboru osem naprednjakov in štirje klerikalci. C. kr. okr. glavarstvo je potem zaukazalo, da se voli občinski predstojnik in svetovalci. Tozadevna volitev je bila v četrtek, dne 19. maja. Izvoljen je bil dosedanjí naš vrli predstojnik g. Alojz Rajh, posestnik v Slančivesi. Skoraj dve leti bojeval se je boj za občino. Vkljub raznim napadom so ostali volilci trdi in volili vedno po svojem lastnem prepričanju. Tudi večina odborikov se je hrabro držala, ko je poverila čast obč. predstojnika svojemu dosedanjemu večletnemu predstojniku g. Rajhu. Pokazala je, da mu napadi klerikalnih listov niso vzeli zaupanja, kojega je užival. Novemu občinskemu odboru z g. predstojnikom na čelu želimo mnogo sreče. Delujte naprej v blagor občine in občanov!

Iz Podgorja pri Slovenjgradcu. V noči od 18. do 19. maja je vlomil nekdo v zakristijo naše farne cerkve. Razdril je omrežje v oknu, a ni odnesel drugega ko kos železa od omrežja. Vlopi in tatvine se zadnji čas v slovenjgraški okolici zelo množijo.

Dr. Benkovič konkurent. V Celju je začel konkurirati veliki državnik in nadčlovek g. dr. Benkovič z vahtarico oziroma z oskrbništvom tistih duhtečih snovi, ki se izvažajo v znanih oblastih posodah na polje. Pred kakim letom je napadla vahtarica duhovnika, ki je delil svete podobice otrokom, zdaj pa se zaganja g. dr. Benkovič v istega duhovnika v »Str.« tudi radi tega. Slavni g. doktor je torej prijatelj vahtaričin, ker pa je ta list silno sovražen Slovencem, kaže se dr. Benkoviča narodnjaštvo nad vse dvome vzvišeno, kakor »Weisser Ochse«. G. doktor imenuje prijazno dotičnega duhovnika liberalca; ta kompliment mu brzčas dela zato, ker radodarno deli svete podobice in ker je dolgo let sodeloval pri »Slovenskem Gospodarju«. Zdaj pa veste, kdo je liberalec! G. Benkovič je tisti gentleman, ki zdaj junaško taji, da je pri »Belem volu« psoval duhovnika in ki rači nekaj bevkat o grožnjah, kakor da bi mu bil poveril dr. Korošec posle velikega inkvizitorja. Kaj zasluži tak človek na Angleškem? Zaničevanje. Navadno primemo za ušesa paglavca, ki naredi kako oslarijo; to lepo besedo rabimo navlašč, ker se v časopisju naklonjenem g. doktorju dosledno ponavlja končnica -ia, n. pr. Metodarija, slogarija, lumparija... Oj, Levstik, Levstik, ko bi še ti živel dandanes, zagrabil bi srdito za najdebelejšo gorjačo in — ponovila bi se v nekoliko bolj robati obliki brežjska tragedija.

Na prizadevanje središke C. M. podružnice je sklenila občina trg Središče pristopiti k obrambnemu skladu CMD z enim deležem.

Iz Rajhenburga. Tukaj se je danes (23. maja) poročil žel. uradnik g. Mirko Permč z gospico Josipino pl. Rainhofen. Mlademu narodnemu paru obilo sreče! Pri tej priliki so se skazali naši rajhenburški fantje! Postavili so slavlouk okrašen z narodnimi zastavami. Ko so se svatje peljali v cerkev, zaprli so pri slavlouku cesto ter zahtevali odkupnino za nevesto. No, nevesta je bila draga. Pod 55 kron ni šlo. — Slednjič so še pogostili svate z vinom, nevesto pa vzradostili s peštrim šopkom. Med presrčnimi živjolkici na radodarne svate so nadaljevali le-ti svojo pot pred oltar, fantje so pa zanesli pribarantano svoto v — sokolsko blagajno. Vsa čast takim fantom!

Iz Rajhenburga. Dne 26. t. m. se vrši ustanovni občni zbor rajhenburškega Sokola pri Leskovšku v Rajhenburgu. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Od 16. prosinca t. l., ko je pri nas vsklila sokolska misel, pa do danes, imamo zaznamovati lep napredek. Sokoli so se v odseku pridno vadili in z veseljem pričakujejo dneva, ko bode vzletel mladi »Sokol«. Glavno zaslugu na tem krepkem razvoju ima krški »Sokol«, ki nam pošilja svoja požrtvovalna vaditelja br. Moškona in Arnška. Posebna hvala gre pa tudi g. Leskovšku, ki nam je brezplačno prepustil dvorano za proste vaje in vrlemu Gasilnemu društvu, v čegar shrambi telovadimo po leti na orodju. Mogočen pa bode polet našega »Sokola« še le tedaj, ko bode pod lastno streho. Prosimo tedaj vrle rodoljube širom slovenske domovine, priskočite nam na pomoč! Vaša podpora bode rodila stoteren sad. K ustanovnemu občn. zboru so napovedala nekatera sosedna društva svoja odposlanstva, pa tudi Slov. Sok. Zveza in Celjska župa pošljeta zastopnike. 26. majnik hoče biti dan vstajenja! Na zdar!

Od Sv. Jakoba v Slov. Gor. Hudo točo smo imeli v nedeljo dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne v naši župniji; oklestila je grozno vse kulture, posebno pa v občinah Kušernik, Flekušek, Slatenik, Drankovec in Spodnji Jakobski dol. Še drugi dan je lahko našel vsakdo velike kupe toče.

Iz Ivanjkovec. Na mnogostranska vprašanja sosednih društev in slavnega občinstva, kedaj da bomo imeli slovesno blagoslovlanje našega spravišča in orodja, naznanjamo, da nam je to že g. župnik Bratušek na binkoštni ponedeljek ob pol 10. uri popoldne skozi okno blagoslovil, ne da bi prej o tem načelstvo obvestil. Naprosilo se je g. župnika za blagoslovlanje ob času, katerega bi določil bramben odbor. Načelstvo je dvakrat vprašalo, a župnik ni dal nobenega točnega odgovora in na tozadevno pismo prošnjo z dne 2. t. m. štev. 134. pa se v obče ni odgovorilo. — Prostovoljna požarna bramba Ivanjkovci. Lovro Petovar, načelnik. Šijanec Ludv., podnačelnik in tajnik.

Obesil se je v Zg. Velovleku bl. Ptuja v nedeljo zjutraj pos. Anton Irgl. Baje se mu je zmešalo.

Iz Prage. Umrl je tukaj tragične smrti naš rojak, visokošolec Peter Plohl; dne 19. t. m. se je zastrupil s cijankalijem. Pokojnik je doma pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Gimnazijo je študiral in dovršil v Mariboru, na to pa prišel v letošnjem šolskem letu v Prago, kjer je študiral na češkem vseučilišču najprej pravo, potem pa se prepisal na filozofsko fakulteto. Že na gimnaziji se je bil odtujil realnemu življenju, prinesel je s seboj na vseučilišče nezaupanje do njega. Tu so vplivale nanj bedne gnotne razmere ter druge življenske nepravilike. Njegova mehka, rahla duša jim ni bila kos; že nekaj časa ga je obhajala misel na smrt, vedno bolj ga je ovladovala, dokler se ji ni udal ter v hipni odločnosti končal svoje mlado, nadepolno življenje. — »Podporno društvo za slovenske visokošolce« je oskrbelo dostojen pogreb, akač. društvo »Adrija«, čegar član je bil pokojnik, mu je poklonilo venec, spremilo ga je na zadnji poti vse jugoslovansko dijaštvo v velikem številu, slovenski visokošolci smo se pa poslovili z nagrobnim govorom g. dr. Laha ter z žalostinko od prvega svojega tovariša, ki nam počiva daleč od rodne zemlje na pokopališču »Na Olšanih.«

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponovno.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25—
polletno	12'50
četrtno	6'30
mesečno	2'10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28—
-----------	-------

Za vse druge dežele K 30—.

Naročnina se pošilja naprej.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Druge slov. dežele.

„Narod. tiskarna“ v Ljubljani (delniško društvo) je imela v soboto občni zbor. Razdelilo se je v narodne namene 1750 K, na delnice pa dividende po 6 K. V upravni odbor so izvoljeni: dr. Tavčar, dr. Triller, dr. Windischer, dr. Kokalj, prof. Breznik, dr. Žerjav in Malovrh.

Velika nevihta je divjala v soboto zvečer med Zagorjem in Savo. Utrgal se je tudi oblak. Na progi med Litijo in Zagorjem pri Savi je ogromna voda zasula tir s kupi kamenja, ki ga je privabila iz hribov s seboj. Čuvaj je baš ta čas šel progo pregledovat in je to opazil ter takoj naznanil na postajo Sava, naj se vsi vlaki ustavijo. Preprečil je s tem grozno nesrečo, ki bi se bila zgodila, če bi bil vlak iz Ljubljane, ki vozi ob tem času, zavozil v to kamenje ter skočil s tira. Tik ob progi je Sava, ki je takrat hudo narasla. — V soboto popoldne je divjala huda nevihta tudi od Sodražice proti Ribnici.

Zvišana kazen vohunu. Petru Andreiniju, ki je bil višji knjigovodja ladjedelnice v Trzinu in ki ga je gorško okrožno sodišče obsodilo zaradi vohunstva v korist Italiji na 7 mesecev ječe, je dežel. nadsodišče zvišalo kazen na 13 mesecev.

Grozovit umor se je zgodil v petek 20. t. m. v Kaštelirju v Istri. Neki premožnejši kmet Kocjančič vulgo Silopas, ki je bil dolžan odotn. trgovcu istega imena svoto denarja. Trгоvec, vulgo Marastou, je tožil Silopasa za dolžno mu svoto. A ta je terjatev odločno zanimal in privedel več prič, češ da je že plačal. Marastou je pravdo izgubil, vložil pa je pritožbo na višjo instanco, ter navedel kot priče tamošnjega učitelja, učiteljico in pa nekega kmeta. V višji instanci je dobil pravdo trgovec, obe priči pa, namreč brat in bratranec Silopasa, sta bili obsojeni radi krivega pričevanja na 2 do 3 meseca v ječo. Istotako tudi Silopas. Kmet, jezen nad izgubljenost pravdo, se je izrazil, da: »ker sodišče ni prav sodilo, sodil bodem jaz«, vzel puško in se napotil najprej nad trgovca Marastoua. Tega je dobil doma, za mizo sedečega; pomeril je nanj skozi okno in ga takoj usmrtil. Nato se je napotil proti šoli, a ni bilo ne učitelja, ne učiteljice. Šel je torej nad tretjo pričo, nad kmeta. Dobil ga je v 2 in pol ure oddaljenem vinogradu pri delu. Tudi tega je usmrtil. Ljudje, to videvši, so prišli k njemu ter ga vprašali, zakaj da je to storil, on se jim je izrazil, da dva je že, dva pa še bode. Orožniki ga sicer iščejo, a ga ne morejo najti, ker nihče ne ve, kam je izginil.

Društvene vesti.

Ormoška čitalnica priredi v prid družbe sv. Cirila in Metoda koncert dne 10. julija t. l. v svojih prostorih. Proizvajali se bodo moški in ženski zbori, deloma s spremljevanjem središkega orkestra. — Bližnja narodna društva se prosijo, da na ta dan opuste lastne prireditve.

Zagrebski
Franck
kot tovarniško znamenje
priporočujemo kot priznani najboljši pridelek za kavo!

Najnovejša brzozjavna in telefonična poročila so danes izostala, ker je telefonična zveza pod Mariborom pokvarjena.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer izleti v četrtek, dne 2. junija 1910 v Radince kjer zbornje po sledečem vspredu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Podavanje profesorja Lavtarja. 4. Slučajnosti. NB. Odbor je odločil za to zborovanje Radince, ker 1. pride g. prof. Lavtar, ki ima do Radince najugodnejšo zvezo in 2. ker se v Radincih snidejo referenti za revizijo učnih načrtov obeh okrajev. — Zborovanje se začne točno ob 10. uri popoldne v prostorih g. Rosenbergerja. Odbor se nada, da se udeleži radi predavanja g. profesorja Lavtarja vso učitelstvo vseh okrajev, torej tudi nečlani. — (Mohorjeva pesmarica I. zvez. se naj prinese s seboj! Pele se bodo pesmi 48, 52, 64. Na svidenje! Odbor.

Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju bode imelo svoj drugi redni občni zbor poletnega tečaja v petek 27. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Nowak“, III. Hauptstr. 45 s sledečim vspredu: 1. Čitanje zapisnika. 2. Odborovo poročilo. 3. Predavanje. 4. Poslovnik. 5. Slučajnosti. Slovanski gostje so dobrodošli!

Iz Ljutomer. Ciril - Metodova podružnica za Ljutomer in okolico ima svoj občni zbor v soboto, dne 28. majnika t. l. v gostilni g. Franca Seršena.

Po svetu.

Köpeniški stotnik v Solnogradu. V petek je prišel v solnograško vojno pekarijo popoldne neki civilno oblečen človek, ki je začel naenkrat inspicirati delo in stanje pekarni. Vsi nameščeni so ga sprejeli z največjim spoštovanjem, dokler ni naenkrat nek vojak spoznal v inšpektorju svojega nekdanjega tovariša — pekovskega pomočnika. Aferi se smeje sedaj celo mesto.

Drzen borziljanski manever v Bruslju. Minuli petek so prodavali kolporterji pred borzo v Bruslju revolverski list »Le Reveil« s senzacionalno novico, da se bode izvršil ob priliki pogreba atentat, vsled katerega bo ubitih pet navzočih evropskih vladarjev. Policija pa je list zaplenila in kolporterje zaprla, ker se je šlo samo za borziljanski manever.

Med 50 recepti

boš gotovo našla marsikatero, po katerih bodo Pekatete tebi in tvojcem izborna dišale. Naroči si kuharsko knjigo pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. 155 42-12

Nahrbtnike (Rucksäcke)

dekacije za sobe z lepimi celjskimi in umetnimi slikami, torbice za trg se dobišo pri tvrdki

Goričar & Leskovšek v Celju

zastopstvo in glavna zaloga pravih zlatih peresnikov (Goldfüllfederhalter) po raznih cenah.

177 88-23

Prva večja zaloga čevljev v Celju

priporoča p. n. občinstvu bogato zalogo vseh vrst čevljev od najfinejše do najpriprostejše izpeljave. — V zalogi so tudi originalni ameriški čevlji. 313 5-4

Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica.

Trgovski pomočnik

izurjen prodajalec, star 20 let, z uspešnimi spričevali, vešč obeh deželnih jezikov, želi v trgovino na deželi tudi v mestu takoj ali pozneje nastopiti. — Vpraša se pri upravništvu „Nar. Dnevnika“ pod šifro „Solidnost 25“ v Celju. 324 3-3

Darujte za Nar. sklad!

Mladenič

star 21 let želi vstopiti v službo z lažjim delom. Naslov pove upravništvu „Narodnega Dnevnika“ 329 4-1

330 3-2 Iščejo se marljivi

zidarji

za trajno delo. Vstop takoj. Oglasiti se morajo pri J. Jurkoviču, stavenemu podjetniku, Št. Jur ob juž. žel.

Sukna in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem. Vzorec franko. 96

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

